

СИСТЕМА ОСВІТНІХ ЗМІН ФАХІВЦІВ З ТУРИЗМУ У СВІТІ КОНКУРЕНЦІЇ (на прикладі досвіду Польщі)

Останні десятиліття в Україні позначені необхідністю модернізації освітніх систем, які пов'язані з політичними, економічними змінами. Інтегруючись в Європейський союз Україна вступає у світ конкуренції. Сьогодні туризм, спираючись на свою якісну конкурентоспроможність та рівень інноваційності, розташований наприкінці списку розвинутих країн.

Зарубіжні туристські школи мають свою специфіку, що відображає особливості туристського бізнесу країни, враховує рівень розвитку інфраструктури, спираючись на досвід, який створений протягом багатьох десятиліть. Критичний аналіз досвіду і прорахунків інших країн дасть змогу оптимізувати процес підготовки фахівців з туризму в Україні. У цьому контексті значний інтерес становить досвід Польщі. Важливість досвіду цієї держави підтверджується ще й тим, що Польща є нашим сусідом з яким тісно пов'язані усі соціально-економічні і педагогічні процеси.

З огляду на те, що нинішня система професійної підготовки фахівців з туризму в Україні значною мірою не відповідає вимогам, які ставлять підприємства, що функціонують у вільно ринковій економіці, то наше дослідження є цілком обґрунтоване та доцільне, а її актуальність – безсумнівна.

Сучасний фахівець з туризму – спеціаліст ринкової орієнтації, що самостійно організовує експлуатацію туристичних ресурсів. У зв'язку з цим особливого значення набуває підготовка фахівців з туризму нової генерації, від знань, умінь і компетентності яких значною мірою залежить економічний поступ країни. За таких умов постають цілком нові цілі і завдання у їх підготовці.

Система підготовки фахівців з туризму в Польщі є предметом спеціальних досліджень, аналізу і пошуків оптимальних рішень. В умовах глибоких змін вчені пропонують нові концепції педагогічної освіти і нові

моделі підготовки вчителів. У цій сфері науковці мають цінний доробок, вартий поглибленого аналізу.

Вчені Польщі досліджували окремі аспекти і явища в діяльності системи освіти, зокрема створення умов для ефективної професійної підготовки (Я.Д.Антошкевич, А.С.Барчак, Т.Боровський, С.М. Квятковський), організація процесу підготовки фахівців з туризму (Я.Бексяк, Б.Вавжиняк, Б.Гарбачик, У.Гжелонська).

Аналізуючи дослідження вчених можна зробити висновок, що даній проблемі приділяється багато уваги, бо фахівець з туризму – це професія майбутнього, перед якою стоїть багато завдань в результаті яких вона має удосконалитись.

З огляду на досвід Польщі бачимо, що в ринковій економіці змінюється роль освіти, то і має змінитися її характер. Вже сьогодні переконуємося, що освіта “не може обмежуватися технічними науками, вона повинна охоплювати широкий гуманітарний обмір – не тільки у класичному розумінні гуманітарних наук, але у більш широкому сенсі, який формує особистість індивіда. Належить створювати умови, за яких відбувається ефективний обмін інформацією, відкритий обмін знаннями. Такому фахівцю з туризму повинні бути притаманні: різноманітні особистісні якості, високі стандарти поведінки, вміння управляти людьми, системне мислення, вміння вчитися від інших та адаптувати рішення до ситуацій.

Відповідність змісту навчання вимогам майбутньої професійної діяльності, навчання на робочому місці, взаємозв'язок теоретичних курсів із практичними предметами, тривале стажування на робочих місцях під час навчання у вузі – ось те, що формує основу висококваліфікованих спеціалістів сфери туризму. Але на жаль у туристичній індустрії України дотепер характерним є працівник, який багато знає, але мало що вміє.

Також одна з головних особливостей підготовки фахівців з туризму у вищій школі Польщі – її зв'язок з життям, з конкретними особливостями

майбутньої діяльності. Тому шлях розвитку вищої освіти - це бажання наблизити теоретичну підготовку до практичної.

Фахівець з туризму – це підприємець за стилем життя. Людина, яка претендує на провідну роль у сфері бізнесу, потребує гнучкого інтелекту. Зважаючи на досвід Польщі підготовку кадрів в Україні слід провадити таким чином, щоб навчальні заклади не лише готували фахівців для сьогоденної практики, але й певним чином сприяли створенню нових робочих місць.

Створення такої армії фахівців з туризму нового типу – завдання дуже складне. При цьому покладати надії виключно на природний відбір серед сьогоденних керівників та потенційних претендентів на їх роль самими умовами ринкової економіки та конкуренції нерозумно.

Реструктуризація вищої освіти фахівців з туризму України має бути процесом перетворень та адаптування існуючих структур, з погляду європейських вимог та національних очікувань, в умовах трансформації усєї освітньої системи. З необхідності наближення польських і українських навчальних закладів, що здійснюють підготовку фахівців з туризму до стандартів міжнародної менеджерської освіти впливає, що підготовка повинна базуватися на програмах, що враховують перспективні проблеми економіки та функціонуючих в ній підприємств, готувати майбутніх фахівців до діяльності на міжнародному ринку праці, забезпечити майбутнім спеціалістам всебічний розвиток шляхом оволодіння знаннями та вміннями, що дозволяють оптимально професійно діяти, заохочувати до самостійного мислення та поведження, шляхом створення ситуацій з якомога більшою участю їх власної ініціативи та активності. Якщо професійна підготовка фахівців з туризму відповідатиме цим критеріям, то вони будуть конкурентоспроможними на світовому ринку праці.

Таким чином, сучасні моделі підготовки фахівців з туризму в Україні повинні враховувати перспективні потреби економіки, готувати майбутнього фахівця до діяльності на міжнародному ринку праці, бути лідером у сучасній організації виробництва.